

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๕/๖๓๓๐

ส.ค.
ส่ง : กพด.
กพด. รับที่ 6.1
วันที่ 4 ส.ค. 2564
เวลา 17.12

รับที่ : 88554/64
4 ส.ค. 2564 เวลา 16.55 น.

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการป้องกันการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นการทรมานบุคคล

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

๒. แบบรายงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ (กสม.) จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่องข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการป้องกันการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นการทรมานบุคคล โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๕/๒๐๒๕๕ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ แจ้งให้ทราบว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการป้องกันการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นการทรมานบุคคล ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ส่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม พร้อมทั้งจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

๑.๒ มติ ...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ ประเด็นตามข้อ ๑.๑ ไปพิจารณาพร้อมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณา ศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม พร้อมทั้งจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดการประชุมเพื่อพิจารณา ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการป้องกันการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นการทรมานบุคคล เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ระหว่างเวลา ๑๓.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ผ่านทาง Application : Cisco Webex เรียบร้อยแล้ว โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมการประชุมฯ ประกอบด้วย กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

จากการประชุมเพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการป้องกันการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นการทรมานบุคคล ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ ประเด็นการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๕๘ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๓/๒๕๕๔ ขอเรียนว่า การออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้ง ๒ ฉบับ เป็นไปเพื่อการป้องกัน ระงับ ปราบปรามการบ่อนทำลาย เศรษฐกิจ สังคม ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสุจริตชน โดยในปัจจุบันการให้อำนาจพิเศษตามคำสั่งดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ยังคงมีความจำเป็นต่อการรักษาความสงบ

เรียบร้อย ...

เรียบง่ายของประเทศ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่โดยอาศัยอำนาจจากคำสั่งฯ ดังกล่าว มีความเสี่ยงสูงที่อาจก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๔.๒ ประเด็นการจัดความสำคัญในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคนสูญหาย พ.ศ. ขอเรียนว่า กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ยกร่างพระราชบัญญัติฯ ขึ้นตามหลักการของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ซึ่งสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว ทั้งนี้ ที่ผ่านมา กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฯ เข้าสู่กระบวนการพิจารณากฎหมายตามลำดับ โดยได้ผ่านการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการกฤษฎีกาเรียบร้อยแล้ว และล่าสุดร่างพระราชบัญญัติฯ ได้ถูกนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล) เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔ และคณะอนุกรรมการกลั่นกรองร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ (อนุวิปรัฐบาล) เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล)

๔.๓ ประเด็นการปฏิบัติงานแบบบูรณาการระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ขอเรียนว่า กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจ และการฝึกอบรมเรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อาทิ กฎการใช้กำลัง หลักการและสาระสำคัญของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ มาตรการสืบสวนสอบสวนตามมาตรฐานสากล กลไกการจัดการเรื่องร้องทุกข์กรณีถูกระทำการทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ นอกจากนี้ ยังได้เน้นการจัดฝึกอบรมในรูปแบบเฉพาะทางให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และบุคลากรทางการแพทย์ อาทิ การฝึกอบรมหลักสิทธิมนุษยชนสำหรับนายทหารเหล่าทหารพระธรรมนูญ การฝึกอบรมเทคนิคการสืบสวนสอบสวนแนวใหม่ (Investigative Interviewing) การฝึกอบรมเทคนิคการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์เพื่อหาร่องรอยจากการทรมานฯ และการบังคับให้นุญคนสูญหาย ตามแนวทางของพิธีสารมินนิโซต้า และพิธีสารอิสตันบูลให้กับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและบุคลากรทางการแพทย์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งยังได้ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ที่รวดเร็ว เข้าถึงง่าย และทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และล่าสุด กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพผ่านกลไกบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) และได้เดินทางจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการสร้างและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มหาวิทยาลัยนเรศวร โรงเรียนเตรียมทหาร สภาคริสตจักรในประเทศไทย และกลุ่มโรงเรียน

ในเครือ ...

ในเครือสารสาสน์ รวมถึงผลักดันให้มีการบรรจุเรื่องดังกล่าวในหลักสูตรพัฒนาหรือเลื่อนขั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ รู้สิทธิ รู้หน้าที่ของตนเอง และเคารพสิทธิผู้อื่น โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยมีแนวโน้มลดลง

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม เห็นสมควรเสนอข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการป้องกันการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นการทรมานบุคคล ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๓๗ (นิเวศิ์/ธัญสุดา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: thansuda.p@rlpd.go.th